

Із циклю "Закоханість" (збірка)

Антін Павлюк

Із циклю "Закоханість"

"Між могил, – все оманність..."

...Між могил, – все оманність...

І вуалі сині на вечір.

Ти сказала: – відхожу в тумани... —

І тобі не перечив.

Догоріли на бані каплиці огні...

– О, – життя злото-трунки жагучі!..

...Щось ласкаве співала востаннє мені

Щоб не мучивсь...

І пішла... По житах...

У кипінню, між бризки волошок...

– Комусь задум в замрілих очах,

Сон хороший.

Я піду до білих беріз —

Що у сутінках – болю дарунок...

Що від неї із заходу вітер приніс

Вже останній цілунок...

Розпука

Ровами місяць тіні клав...

...Нема... ох, – болю, – жалю!..

І ніч спокійная текла

від жит до жит і далі.

Повітря-мед і дзвін цимбал

і бубен – серця весни...

Тобі весь біль, весь сум і шал...

Сказать тобі: – чудесно!..

Як так... то я піду... – Прощай!

Ох, чи це Ти зробила?!

Чи Ти могла?! Цвів молочай,

одцвів, зім'ятий, – за могилою...

За голову узявсь... ридав...
...Мені пісень печалі...
А ніч спокійная текла
від жит до жит і далі...

Вітер
Біжать берези, верби,
Жита, корчі та трави...
Ох, вітер, вітер буйний,
Життя моє ласкаве!

Біжить ось небом хмарка,
Течуть, течуть глибини...
І серце, очи смокче
Далекий обрій синій...

Ох синій, синій - нині
В ранковій заграви
Зростав у безмір біль останній,
Життя моє ласкаве.

Весна
Розтали вже слова останні
- (той дим розтання на пероні)...
Свічки червонії каштани
до сонця палять; чути: дзвонять
в селі далекому за лугом —
там дівчина-весна задумна
іде, - всміхається... їй туга,
їй радість, - сміх; а може суму,
а може болю чаша повна...
це, як лязурок, ясне небо...

Слова розтання молитовні
нижу востаннє... Може треба —
у тую далечінь дзвінкую —
тій дівчині-весні ласкавій
сказати: пісню щастя чую
та слів нема... усі віддав їй...

Воля

Ночі... дні... потоки... зливи... грози...
Понад шляхом білії берези...
Так би і текло...
Та ні! Одного ранку
Серце взяв, поклав його на леза,
Коливав, як ранок млу у полі,
Гострим променем поїв, – поїв
Та краяв...
Понад шляхом білії берези —
Пісня жит і поля, – до безкраю.

І знов

1

І знов... – блаженна тиша нив
і в неосяжнім полі-морі
вітрів розпещених приплив
на беріг вечора...
...і зорі.

Вся синьоока, темна ніч,
– як молодість твоя ваблива...
... тепло вечірніх наших стріч
і слів ласкавих, слів щасливих.

2

Трюмо... Парфум пахтіння ніжне...
І оксамит старий... старе саше...
І слів і рук ласкава, тепла збіжність,
– Щоб болю не торкнутися лише б.

Текли зповільна нам оці години,
як час, як води... Як усе життя!..
Як давнього ті темнії глибини,
останні вже. Навік. Без вороття...

3

І знов людей – вітрів нестримні – дикі орди
– тесальники землі – пани і торбарі

І погляд ваш... уст виріз такий гордий —
герб зорь, Стрілець над нами угорі...

Це б цілувати рук слабких і диких
останні пута... Пити уст гірких
і слів гірких, звичайних слів, великих
останньої отрути ясний гріх...

4

...І ніч прийде... і знову путь...
страшна, таємная, незнана...
А нам в цій тиші не зідхнуть,
ні випростатись нам, – кохана!

І біль такий. Останній біль!
– то ж чуть, як плине місяць, зорі...
Чекає бурь мовчання піль —
і стигнуть дні шкляні, прозорі...

5

В цю мертву тишу, в ніч німу
прийде, – постукає у двері
нахабний ворог... Де ж візьму?
І з ким піду?.. І де тепер ви?..

Це вам ні свят, а ні музик! —
серпи, ножі вам, діти горя!
І ваш слабкий, розпучний крик
десь, в тім незбагнутім просторі...

6

...І вже щербата і безсила пристрасть...
і серце, – моє серце на піску,
мов хижа риба... Блискавиці бистрі
із миті в мить...
І бурі у танку...

А ваших уст той гордий, скорбний виріз...

Долоні теплої пестлива глибина!
(Ці дні останні - неможливий вираз...)
І знову, біль - останній крик, - вже з дна!..

Полудень
І стигне, не тече, вже гасне голубінь,
і полудня важке, текуче золото
понад могили в тонке павутиння —
у спеку лле думок лінивих солод.

Не ворухне, не диха в плесо... ось, —
Як зачарований, відбивсь, не одірветься
блакитноокий вітер... ні, не він, а хтось,
хтось ясний, молодий, що днем чи щастям зветься...

Там порохом пухким, пахучим у полях
згубивсь десь шлях... Простір, широка воля!
Часом, - розбудить лози сонний птах
Чи риба знехотя з дна пустить бігти кола.

Бездонний день в жита, в овси, в гречки,
у конюшину, в луки соковиті
лле солод і спокій... Та в сурми гомінні
вже чути, грає, палить серце вітер!

"Не почути сестриного сміху..."
Не почути сестриного сміху
і води з її рук не пить.
Понад тихою рідною стріхою
голуба зоря не дзвенить...

Став давно багном затягнуло,
позгнивали верби... зрубали корчі...
Лиш роки на стовпі золотому
Глечик з вибитим дном стирчить.

Не вернути туди ніколи, —
А з вогню на залізо - іржа.
Ось тому таким терпким болем
мені нині уста дрижать.

Забув

Знов – моє пекло, моє небо

У камінь скутая земля...

Це міста. Тільки міста треба...

Забув, як пахнуть там поля...

Забув, як верби сплять вад плесом,

Які тії мляві вітряки:

Часу й вітрів слухняні весла...

Як давнина, – глухі такі...

Забув, як пахне лан той житній,

Як глибша, таємніша смерк.

Дух немоторний старосвітній

Давно помер, —

Нам світ – це рух горіння, туга,

Жага, і солод, і вогонь...

Нам світ: – надій сім-барвні дуги —

І певнее стерно в долонь.

Сонет

Полудень... Степ... Дзвенить усе, дзвенить —

Не знати що... чи трави то, чи тиша...

Лиш зрідка вітерець дихне, полин сколише

І пах важкий нагусне, побіжить...

Понад могили вдалині струмить...

Важкої спеки золото бліде усе ясніше...

Лежить лінивий день... Лежить, не чуть, що й дише...

І обрій синіми крильми не майорить...

Бреду... Ярок... Заросле джерело... каміння... терен.

Мов ящірок хвости оті химерні

Встають з полудня ген хмар різьблені дахи

І блиска над лінивії шляхи...

І тиша... Степ... Дзвенить, дзвенить довкола.

Дурманить пахощами день і думку веде колом.

Серпень

Ті ранки золоті, сухі, холодні

По стернях тіні хмар у прозор, у блакить...

Там серпень клонить тінь із синьої безодні,

Там серпень сполохом, морями піль горить.

Перерипіли вже вози повільні, важкі
В ліниву куряву прозорий зореспад...
Вже по клунях лежать, пшениця й жито,
Хід осені вистукує вже яблуками сад.

І не буяти вже, не гнати сік отавам.
Сухі, порожні ранки золоті,
І вже нещирі всі оті ласкаві
Слова твої... Ох, – все не ті, не ті.

"Під кручею – сніги. Плач вітру по слідах..."
Під кручею – сніги. Плач вітру по слідах...
І темна і важка лежить вода,
як лід той темний... Мертвий той вогонь,
дідів, батьків життя... їх кров та біль на сконі.
Зоря у пустирях надвечір зажовтіє,
і вир снігів заточиться, збіжить
у темну, сонну, синю безвість, безнадійність...
що ясна сила снилася лиш мить...
Схолоне, змовкне все... Лиш білий, мертвий сніг,
Лиш попіл давнини, що ніччю й болем ліг...
Пальці – ті вузли! Весела криця – очі.
Все вперед! – ген, у безкрай нестримний тупіт, біг.
Вся твоя земля, – як бачиш, як захочеш.
Очі бачать світ, щоб він у серце ліг.
Не казкові коні на припоні! Ні!
Не хмари на бурю і не грім там – за горою!
Тільки вогні у долині! А жаль та сум та біль – на дні,
та горить проклін усім, що ждуть спокою.
Над поля і луки... понад тихе те село
в схови давнини – могили – заклик гупне громом!
Що цвіло – достигло! Нині зв'яне, а на зло
маємо ми лік той, – кров, що хиб не зна, не знає втоми.
І безкрай, світами, нині творча путь,
і нема чого зідхати та журитися!
Поки очі бачать світ та хочуть його, – п'ють,
поки витримає серце бити й битися.